

אוניברסיטת ייל

אוניברסיטת ייל שוכנת בעיר ההיסטורית ניו הייבן שבמדינת קונטיקוט, עיר-נמל שאוכלוסייתה 125,000 נפש, הנמצאת כ- 120 קילומטר צפונית-מזרחית לעיר ניו יורק ו- 200 קילומטר דרומית-מזרחית לבוסטון. באוניברסיטה, שנוסדה בשנת 1701, שנים-עשר בתי-ספר: מכללת ייל ללימודי התואר הראשון, הנמשכים ארבע שנים- בית-הספר של ייל לתלמידי מחקר במדעים הכלליים- ועשרה בתי-ספר מקצועיים. מכללת ייל, שהנה לב האוניברסיטה, מעניקה הכשרה במדעים הכלליים. מדי שנה מוצעים, במסגרתן של למעלה מששים-וחמש מחלקות ותוכניות, יותר מ- 2,000 קורסים לתואר ראשון, המרכיבים תוכנית-לימודים יוצאת-דופן ברוחבה ובעומקה. סגל-ההוראה מצטיין במחויבות עמוקה להוראת התואר הראשון. בשל מחויבות זו התפרסם שמה של אוניברסיטת ייל זה-מכבר. רבים מן הפרופסורים הנודעים של ייל מלמדים קורסי-מבוא.

ההיסטוריה של ייל

שורשיה של ייל נעוצים הרחק בשנות ה- 40 של המאה ה- 16, בעת שהחלו כמה כמרים של המושבות לעשות להקמתה של מכללה בניו הייבן כדי לשמר את מסורת החינוך הליברלי האירופאי בעולם החדש. חזון זה התגשם בשנת 1701, כאשר קיבל בית-הספר את כתב-האמנה שלו. בשנת 1718 שונה שמו של בית-הספר ל"מכללת ייל" (Yale College), לאות הכרת-תודה לסוחר הוולשי אליהו (Elihu) ייל, שתרם את פדיון מכירתן של תשעה מטעני סחורה, 417 ספרים ודיוקן של המלך ג'ורג' הראשון.

מכללת ייל שרדה ללא פגע את מלחמת האזרחים האמריקנית (1776-1781) ומשהגיעו מאה שנותיה הראשונות לקיצן כבר גדלה במהירות. המאה התשע-עשרה והמאה העשרים הביאו עימן את כינונם של בית-הספר לתלמידי מחקר ובתי-הספר המקצועיים, שהפכו את ייל במרוצת הזמן לאוניברסיטה של ממש. בית-הספר לרפואה של ייל קיבל את כתב-האמנה שלו בשנת 1810, אחריו בית-הספר לכמורה ב- 1822, בית-הספר למשפטים ב- 1824, בית-הספר לתלמידי מחקר במדעים הכלליים ב- 1847 (הוא שהעניק, בשנת 1861, את תואר הדוקטור לפילוסופיה הראשון בארצות הברית), ואחריהם בית-הספר לאמנות ב- 1869, מוזיקה ב- 1894, יערנות ולימודי-סביבה ב- 1900, סיעוד ב- 1923, דרמה ב- 1955, ארכיטקטורה ב- 1972 וניהול ב- 1974. האוניברסיטה החלה לקבל נשים ללימודי מחקר בשנת 1869 וללימודי התואר הראשון ב- 1969.

קולג'ים למגורים

למן שנות ה- 30 המוקדמות של המאה העשרים שינתה גם מכללת ייל את פניה באמצעות ייסודם של קולג'ים למגורים. מערכת ייחודית זו, שהאוניברסיטאות האנגליות של ימי-הביניים דוגמת אוקספורד וקיימברידג' משמשות לה מופת, מחלקת את אוכלוסיית תלמידי התואר הראשון לשתיים-עשרה קהילות נפרדות שכל אחת מהן מונה כ- 450 נפש, ומאפשרת לייל להציע לסטודנטים שלה הן את האינטימיות של סביבת הקולג' המצומצמת והן את משאביה הנרחבים של אוניברסיטת-מחקר גדולה. כל קולג', הבנוי סביב חצר פנימית ומגיע עד שטחו של בלוק מגורים עירוני שלם, מספק לתושביו קהילה נוחה שבה הם חיים, אוכלים,

מנהלים חיי-חברה ועוסקים במגוון פעילויות אקדמיות וחוז-אקדמיות. בכל קולג' יש (מאסטר)מנהל ודיקן וכן גם מספר אנשי-סגל המתגוררים בו ומכונים עמיתים (fellows). כמו כן יש לכל קולג' חדר-אוכל משלו, ספרייה, חדרי-הרצאה, אולמות לבילוי שעות הפנאי ומתקנים נוספים.

ייל היום

ייל בגרה והיתה לאחת האוניברסיטאות הדגולות בעולם. 11,000 הסטודנטים שלה מגיעים מכל חמישים מדינות ארצות הברית ומלמעלה מ-110 ארצות. סגל ההוראה, המונה 2,000 נפש, הנו קבוצה מגוונת ועשירה של גברים ונשים מהמובילים איש בתחומו. הקמפוס המרכזי משתרע בימים אלה על-פני 170 אקרים (קרוב ל-700 קמ"ר), למן בית-הספר לסיעוד במרכז ניו הייבן ועד שכונות-המגורים המוצלות הסובבות את בית-הספר לכמורה. בין 225 הבניינים של ייל מצויות יצירותיהם של ארכיטקטים מפורסמים מכל תקופה בתולדות האוניברסיטה. סגנונות הבניה הם מגוונים, מסגנון ניו אינגלנד הקולוניאלית ועד הסגנון הגותי-ויקטוריאני הגבוה, מסגנון התחייה המורית ועד בניה עכשווית. בנייה של ייל, המגדלים, המדשאות, החצרות, המשעולים, השערים והקשתות יוצרים יחד את מה שכינה פעם מבקר ארכיטקטורה "הקמפוס האורבאני היפה ביותר באמריקה". בבעלות האוניברסיטה גם למעלה מ-600 אקרים (למעלה מ-2,400 קמ"ר) של מגרשי אתלטיקה ושמורות טבע במרחק נסיעת-אוטובוס קצרה ממרכז העיר.

ייל מצויה בעיצומה של ההשקעה הגדולה ביותר במתקניה מאז שנות השלושים של המאה העשרים. נפתח מכלול-מבנים חדש עבור בית-הספר לאמנות, ונבנו מעבדות חדשות למחקר מדעי וסביבתי, מרכז ספורט ומעונות סטודנטים חדשים. מתבצעים שיפוצים נרחבים, הן במבנים אקדמיים היסטוריים והן בקולג'ים למגורים של תלמידי התואר הראשון. בעשור הקרוב תשקיע האוניברסיטה סכום זהה בשיפור מתקניה לרווחת הסטודנטים והחוקרים כאחד.

הספרייה

ראויה לציון מערכת הספרייה האוניברסיטאית שבקמפוס, בה מאוחסנים מעל אחד-עשר מליון כרכים בתחומי-ידע כלליים ופרטניים, וכן גם אוספים בשטחים ובנושאים מגוונים, גנזכים, הקלטות, מפות ואביזרים אחרים. זוהי הספרייה השלישית בגודלה באמריקה, וספריית-האוניברסיטה השנייה בגודלה בעולם. הגם שהמערכת מנוהלת באמצעות קטלוג מרכזי, היא משוכנת ביותר מארבעים אתרים ברחבי הקמפוס, למן המבנה הגותי רב-ההוד של הספרייה על-שם סטרלינג, הכולל כמחצית מכלל האוסף של ייל, ועד הקווים המודרניים של ספריית ביינקה לספרים נדירים וכתבי-יד, המשמרת למעלה מ-800,000 ספרים ומסמכים שאין להם תחליף.

גלריות ומוזיאונים

להעשרת חיי הקמפוס והמחקר המתנהל בו תורמים גם אוספיה רחבי-ההיקף של האוניברסיטה. בגלריה לאמנות של ייל, שנוסדה בשנת 1832, שוכן אוסף העומד

כיום בשורה אחת עם אוספי המוזיאונים הציבוריים הגדולים בארצות הברית. צמד בנייניו המחוברים משכן בתוכו אמנות מן העת העתיקה, ימי-הביניים והרנסנס, אמנות מן המזרח הקרוב והרחוק, ממצאים ארכיאולוגיים מהפירותיה של האוניברסיטה, אמנות פרה-קולומביאנית ואפריקנית, יצירות של אמנים אירופאים ואמריקנים גדולים מכל תקופה כמעט, ואוסף עשיר של אמנות מודרנית. במרכז ייל לאמנות בריטית, שנפתח בשנת 1977 ושוכן מעבר לכביש, נמצא האוסף הגדול ביותר מחוץ לבריטניה של אמנות בריטית וספרים מאוירים בריטיים.

מוזיאון פיבודי, מוזיאון-הטבע של ייל שנוסד בשנת 1866, מקיף את אחד האוספים המדעיים הגדולים ביותר בצפון אמריקה. בין נכסיו נמצאים אוספי המינרלוגיה והאורניתולוגיה המקיפים של האוניברסיטה, המאגר השני בגודלו בארצות הברית של חלקי דינוזאורים, והאפאטוזאורוס (ברונטוזאורוס) השלם הגדול ביותר בעולם. הפיבודי הוא מוזיאון פעיל לאמיתו, בו מתקיימות במקביל תערוכות ציבוריות, מחקר, שיחה, הוראה ולמידה.

רק חלק מן האוצרות שבאוספי האוניברסיטה מוחזקים במוסדות כמו הגלריה לאמנות, המרכז לאמנות בריטית ומוזיאון פיבודי, החל מהציורים של פיקאסו וכלה בשרידיו של פטרודקטיל או בויאול טנור משנת 1689 באוסף כלי-הנגינה. כל נכסיה של ייל נועדו להיות נגישים לקהילות שאותן הם מעשירים. אך עם כל ההיצע התרבותי המגוון של האוניברסיטה, המשאב העיקרי של ייל הוא, ללא ספק, אנשיה. כשם שהסטודנטים שואבים השראה מן המופת ומן ההוראה של המרצים שלהם, כך הסגל מתחדש תדיר בזכות הסקרנות האינטלקטואלית של הסטודנטים והפרספקטיבות הרעננות שלהם.

מדע והנדסה

ייל מתבלטת כל כך במדעי הרוח ובמדעי החברה, שאנשים רבים אינם נותנים דעתם על כך שהיא גם אחת האוניברסיטאות המובילות בארצות הברית במחקר מדעי. מחלקותיה של ייל בתחומי הביולוגיה, הכימיה, הביוכימיה והביופיזיקה המולקולרית, הפיזיקה, האסטרונומיה, המתמטיקה, מדעי המחשב, מדעי הסביבה, הגיאולוגיה, הגיאופיזיקה ותחומי-מדע אחרים מדורגות בהתמדה בראש הדירוגים הכלל-ארציים או קרוב לכך. המשאבים ומתקני-הלימוד העומדים לרשותם של תלמידי התואר הראשון בכל תחומי הלימוד הללו, כמו גם בתחומי ההנדסה – הנדסה ביו-רפואית, הנדסת כימיה, הנדסת חשמל, הנדסת סביבה והנדסה מכנית, הם מעולים.

כדי להמשיך ולהצטיין, ייל משקיעה יותר מ- 500 מליון דולר על-מנת להרחיב ולשפר את המעבדות ואת מתקני-ההוראה שלה במדעים ובהנדסה במהלך העשור הקרוב. 500 מליון דולר נוספים יושקעו במתקני המחקר ברפואה ובכיו-טכנולוגיה.

פעילות הבינלאומית המתרחבת של ייל

קשריה של ייל מחוץ לארצות הברית מתועדים למן השנים הראשונות של המאה התשע-עשרה, כאשר חברי-סגל נסעו לראשונה לחוץ לארץ לצורכי למידה ומחקר. ייל היתה גם מהראשונות לקבל תלמידים זרים: הסטודנט הראשון

מאמריקה הלטינית הגיע בשנות השלושים של המאה התשע-עשרה, והאזרח הסיני הראשון שהתקבל ללימודים במכללה או באוניברסיטה כלשהי בארצות הברית הגיע לייל ב- 1850.

כיום האוניברסיטה מגלה מעורבות נרחבת בלימודים בינלאומיים, ומציעה למעלה מחמישים שפות זרות ויותר מ- 600 קורסים הנוגעים ליחסים בינלאומיים. המרכז ללימודים בינלאומיים ואזוריים בייל הנו מוקד של פעילות ועניין מזה ארבעה עשורים, וכעת מוצעות בו שש תוכניות ראשיות לתואר ראשון וארבע תוכניות לתואר שני, בנוסף לפעילויות מחקר רבות. המרכז ללימודי שפות, המרכז לחקר הגלובליזציה והמרכז ללמודי כלכלה בינלאומית מצטרפים לקבוצה גדלה של תוכניות ופעילויות בינלאומיות בבתי-הספר המקצועיים של ייל.

ייל גאה בייצוג הגדל של סטודנטים זרים המשלים את אוכלוסית התלמידים בקמפוס. חלק מן התוכניות לתארים מתקדמים מקבלות יותר משלושים אחוז של סטודנטים מחוץ לארץ, וסטודנטים זרים מהווים שישה-עשר אחוזים מציבור הסטודנטים של האוניברסיטה כולה. תוכנית חדשה, המכונה "תוכנית עמיתי עולם" (World Fellows Program) תביא לייל מדי סתיו מנהיגים פוטנציאליים מכל רחבי העולם, ויותר מ- 1,500 חוקרים זרים מלמעלה מ- 100 ארצות שוהים במקום מדי שנה.

למידע נוסף ולהנחיות בדבר קבלה ללימודים, אנא עיינו בדפי-האתר שבשפה האנגלית.